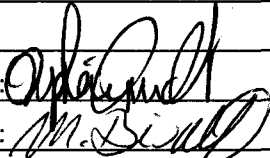
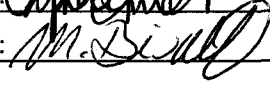

KI-notat nr.: 79/2010 - Bakgrunn for vedtak

Nord-Fron kommune/Søknad om uttak av grunnvann til Skåbu vannverk		
Søker/sak:	vannverk	
Fylke/kommune:	Oppland/Nord-Fron	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:
Saksbehandler:	Marianne Bismo	Sign.:
Dato:	14 SEPT 2010	
Vår ref.:	NVE 201002736-14 ki/mbi	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til uttak av grunnvann fra løsmasser ved Kamfossen i Nord-fron kommune, Oppland

Innhold

Søknad	1
Høring og distriktsbehandling	2
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	3
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	4
NVEs vurdering	5
NVEs konklusjon	5

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Nord-Fron kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann til Skåbu vassverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt søknad fra Nord-Fron kommune, datert 19.05.2010, om tillatelse etter vannressursloven § 8, jf. § 45, til uttak av grunnvann inntil 216 m³/døgn (2,5 l/s) fra 2 grunnvannsbrønner ved Kamfossen på nedsiden av Olstappen. Grunnvannet skal brukes til vannforsyning for Skåbu vassverk

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Fylkesmannen i Oppland har sendt følgende uttalelse i brev av 27.07.2010:

"... Fylkesmannen kan ikke se at tiltaket medfører vesentlige konsekvenser for allmenne interesser. Vi har derfor ingen innvendinger mot planene om grunnvannsuttakinget."

Oppland fylkeskommune har i brev av 27.08.2010 gitt følgende uttalelse:

"Regionaleiningas merknader

Etablering av uttak av grunnvatn ved den lokaliteten ein søker om vonas å gi få negative konsekvensar for naturmiljøet. Området er i DN's Naturbase registrert som beiteområde for rådyr, men tiltaket vonas i liten grad å påverke området funksjon i så måte. Fylkeskommunen er ikkje kjent med forekomst av raudlistearter i området. Tiltakshavar oppgjer at uttak av grunnvatn ikkje vil påverke vassføringa i bekker eller andre vassdrag. Tiltaket ligg i eit LNF-område. LNF-formålet omfattar, og skal brukast for områder som skal nyttas eller sikres til landbruksproduksjon og/eller skal bli liggande som naturområde og områder med spesiell betyding for friluftslivet. Det er såleis viktig at omsyn blir tatt for å ivareta området sine kvalitetar som LNF-område.

EU sitt rammedirektiv for vann skal sørge for at vasskvaliteten i vassdrag og grunnvatn blir beskytta, og betra om nødvendig. Dette er viktig å huske ved planlegging som omfattar vassforekomstar. Det er viktig at ein sikrar seg at uttaking ikkje påverkar vassføringa i andre vassforekomstar. Eit uttak av grunnvatn som det er søkt om må planleggast på ein slik måte at vasskvaliteten i forekomsten ikkje vert skadelidande. I så måte er det fornuftig å etablere eit omsynsområde omkring tiltaket slik det er foreslått i det opphavlege forslaget. Søkeren antydgar at omsynsområdet kan avgrensast i forhold til det opphavlege forslaget, med bakgrunn i at vatnet skal takast ut på større djup enn først tenkt. Ein slik innsnevring av omsynsområdet kan være rettkome, men det er viktig at ein forsikrar seg om at omsynsområdet blir tilstrekkeleg stort, og at det blir gjennomført tiltak som sikrar at dei regulerande bestemmingane innanfor området overhaldes. Det er vidare viktig at grensene for omsynsområdet blir synleggjort i kartmateriale o.a. i samband med framtidig kommunalt planarbeid.

I vårt syn er det en stor svakheit at vassleidningane som er nødvendige for å knytte uttaking til resten av nettet knapt er nemnt i søknaden. Dette aspektet ved tiltaket må vonas å kunne gi risiko for miljøulempar, og burde såleis ha vore betre skildra og utgreidd i søknaden.

Merknad frå fageining for kulturvern

Saka gjeld etablering av to brunnar i lausmassar ved Olstappen. I sakspapira er det også lagt fram planar om leidningstrasé for framføring av vatn. Begge desse tiltaka er vurdert i høve til kulturminne.

Kjende kulturminne

Ut frå våre arkiv kjenner vi ei rekkje automatisk freda kulturminne i nærområdet til tiltaka. Det er ikkje kjend kulturminne i området der brunnane er planlagt, men basert på kunnskap om kulturminna i området, vurderar vi området til å ha potensial for kulturminne. I området der

vassleidningen er planlagt kjenner vi eit automatisk freda kulturminne i form av eit fangstanlegg med åtte fangstgropar. Det kan synest som om tiltaket er i konflikt med dette kulturminnet, jf. kulturminnelova § 3. I området elles er det registrert fleire jarnvinneplassar og kolgroper, som også er freda kulturminne. Det er høgt potensial for funn av ytterlegare kulturminne i konflikt med leidningstraséen. Tiltaksområdet er ikkje tidlegare systematisk registrert med omsyn til kulturminne, og ei slik synfaring må gjennomførast før tiltaket kan settast i gang, jf. kulturminnelova § 9.

Synfaring og vidare handsaming

Det må gjennomførast synfaring av tiltaksområdet for å klarleggje tilhøvet til automatisk freda kulturminne. Oppfylging av undersøkingsplikta i medhald av kml § 9 må gjennomførast før NVE gjev løyve til uttak av grunnvatn. Dersom det ikkje er mogleg å justera tiltaka slik at ein unngår konflikt med kulturminne, vil dei regionale kulturminnestyresmaktene med dette reise motsegn til planane, jf. kml §§ 3, 8 og 9. Vi legg til grunn at NVE ved eit eventuelt løyve set vilkår om at undersøkingsplikta etter kml § 9 skal vera gjennomført før tiltaket vert sett i gang, og at det kan bli naudsynt med ei justering av tiltaket for å unngå konflikt med automatisk freda kulturminne. Dersom ein ikkje kan unngå konflikt, må saka handsamast etter kml § 8 før tiltaket kan settast i gang.

Tiltakshavar Nord-Fron kommune må snarast ta kontakt med fageining for kulturvern for å avtale synfaring dersom denne må gjennomførast før det vert gjeve løyve til tiltaket. Det same gjeld dersom tiltaket er planlagt sett i gang før sumaren 2011, slik at den naudsynte synfaringa kan gjennomførast no i haust.

Mattilsynet har sendt følgende uttalelse i brev av 09.08.2010:

"... Mattilsynet viser til at vannverket er plangodkjent den 21.09.2009. Plangodkjenningen er basert på de to opprinnelige brønnene (brønn nr 1. og nr. 2). Kilden for de to nye brønnene skal være i samme område. Endringer i og rundt vannforsyningen som er gjennomført eller planlagt etter at plangodkjenningen er gitt, skal oversendes til Mattilsynet via Mattilsynets elektroniske skjematjeneste. Nord-Fron kommune må inkludere nye opplysninger (koordinater mv.) i søknad om oppstartstillatelse, før ny vannkilde kan tas i bruk. Mattilsynet har ut over dette ingen merknader til planforslaget."

Norges geologiske undersøkelse har sendt følgende uttalelse i brev av 09.08.2010:

"... NGU har ingen merknadar til Nord-Fron kommune sin søknad om løyve til uttak av grunnvatn frå to brønnar i Skåbu.

Dei fire prøvebrønnane som er bora, er melde inn til Brønn databasen ved NGU slik det er krav om i Forskrift om oppgaveplikt ved brønnboring og grunnvassundersøkingar heimla i Vannressurslova §46."

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 31.08.2010 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

"Av dei fire innkomne høringsuttalelser er det berre Oppland fylkeskommune som har merknad. Dette går på kulturminne langs deler av leidningstraseen. Vi har i dag vore i kontakt med fylkeskommunen, og venter beskjed frå dei om synfaring for å avklare dette. Dette er ei sak som vi meiner ikkje vil ha noko å seia for dykkars vidare handsaming av søknaden da sjølve brønnområdet ikkje er rørt av dette."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Nord-Fron kommune.

Om søknaden

Formålet med tiltaket er å etablere ny kommunal vannforsyning til Skåbu i Nord-Fron kommune. De nye grunnvannsbrønnene skal erstatte eksisterende vannforsyning, som er basert på grunnvannsbrønner i fjell. Den eksisterende vannkilden har for liten kapasitet, noe som har ført til at det til tider har vært nødvendig å kjøre vann til Skåbu.

Det søkes om å etablere to grunnvannsbrønner i løsmasser ved Kamfossen på nedsiden av Olstappen. Maks. fremtidig forbruk er beregnet til $200 \text{ m}^3/\text{døgn} \approx 2,3 \text{ l/s}$. Dimensjonerende pumpekapasitet er satt til på 2,3-2,5 l/s.

Brønnområdet er bevokst av bjørk og or, med innslag av furu. Grunnen består av tykt, for det meste grovt glasifluvialt materiale. Boring i løsmassene viste to akviferer, adskilt av et finere lag. Det skjer sannsynligvis noe lekkasje fra den øvre til den nedre akviferen. Det ble opprinnelig satt to brønner i den øvre akviferen. Etter prøvepumping ble det klart at det ikke var tilstrekkelig kapasitet her. Det er satt en brønn i den nedre akviferen. Denne er blitt prøvepumpet siden april 2010. Etter prøvepumping gjennom en tørr periode kunne en senkning på 0,5 m registreres, hvorefter grunnvannsspeilet stabiliserte seg på ca. 44 m under terreng. Det planlegges å sette ytterligere en brønn i samme dybde. Det anslås at det kan registreres en grunnvannssenkning i en radius på 20 m eller mindre rundt brønnene. Søker antar at grunnvannet har hatt lang oppholdstid i grunnen, og forventer at brønnene vil ha tilstrekkelig kapasitet. Søker opplyser at grunnvannsuttaget ikke vil ha noen betydning for vannføringen i bekker eller andre vassdrag, for landbruk eller for naturlig vegetasjon i området. Utstrømming fra akviferen til Vinstraelva forventes å skje flere hundre meter lenger ned i dalen.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området er definert som LNF-område i kommunens arealplan.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Tiltaket vil gi en stabil vannforsyning med god kvalitet til vannverkets abonnenter.

Ulemper

- Det er ingen kjente negative virkninger ved tiltaket.

NVEs vurdering

I NVEs konsesjonsbehandling inngår virkningene av selve grunnvannsuttakinget. Andre forhold rundt søkers uttak av grunnvann til Skåbu vassverk, som etablering av rørledning til vannbehandlingsanlegg og høydebasseng, ivaretas av andre offentlige instanser.

Oppland fylkeskommune uttaler at det er viktig at en forsikrer seg om at beskyttelsesområdet rundt brønnene blir tilstrekkelig stort. NVE forutsetter at resultatene fra prøvepumpingen fra de to brønnene brukes som grunnlag for å bestemme avgrensningen av beskyttelsessonen.

Fylkeskommunen påpeker at det skal sikres at uttaket ikke påvirker andre vannforekomster. Grunnvannsspeilet ligger ca. 44 m under terreng og tilsvarende langt under elveleiet til Vinstraelva. Søker antar at utstrømning til Vinstraelva skjer flere hundre meter lenger ned i dalen. NVE vurderer at et uttak på 2,5 l/s flere hundre meter oppstrøms der hvor grunnvannet har utstrømning til Vinstraelva ikke vil ha noen merkbar effekt på elva.

Fylkeskommunen uttaler at det finnes en rekke automatisk freda kulturminner i nærområdet til tiltaket. Langs rørtraseen kjenner man til et automatisk freda kulturminne, og fylkeskommunen vurderer at det er høyt potensial for funn av ytterligere kulturminner i brønnområdet og i rørtraseen.

Fylkeskommunen henviser til kulturminneloven § 9 og uttaler at søker må kontakte fylkeskommunen for å få gjennomført befaringsavtale av området for å avklare forholdet til kulturminner. NVE setter vilkår i konsesjoner om at utbygger avklarer forholdet til kulturminner med fylkeskommunen. I denne saken dreier det seg om området knyttet til etablering av selve brønnene.

Så langt NVE kjenner til er det ingen ulemper ved tiltaket. Uttaket vil ligge under akviferens kapasitet og vil ikke ha noen nevneverdig innvirkning på vannforekomster ved overflaten. NVE mener at tiltaket vil være et positivt bidrag for å sørge for tilstrekkelig mengde og kvalitet for den kommunale drikkevannsforsyningen i Nord-Fron.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Nord-Fron kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak av grunnvann til Skåbu vassverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Grunnvannsuttaking

Tillatelsen gjelder uttak på maksimalt 2,5 l/s. NVE forutsetter at Nord-Fron kommune etablerer en kontinuerlig overvåkning av vannstanden i produksjonsbrønnene for å sikre at det ikke pumpes opp mer enn det grunnvannsmagasinet tåler.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor på Hamar og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Eventuelle terrengskader som følge av transport skal utbedres så raskt som mulig.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. For NVE sitt ansvarsområde i denne saken gjelder dette selve pumpehuset og slik vi oppfatter fylkeskommunen er ikke dette området innenfor de områdene som fylkeskommunen anser som viktige for automatisk fredete kulturminner. Rørledning inngår i reguleringsplan og blir en sak mellom kommunen og fylkeskommunen. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

Forholdet til plan- og bygningsloven

"Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker" gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det er søkt etter forurensningsloven om tillatelse til å gjennomføre tiltaket. Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.